

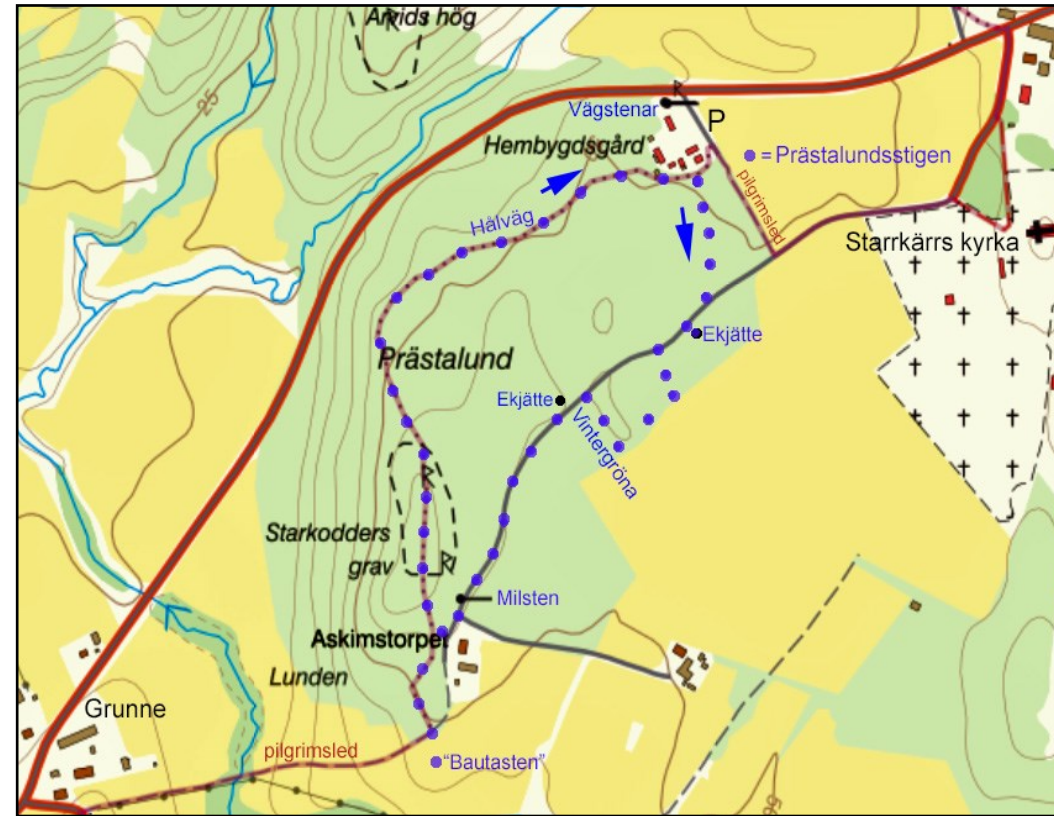
Under vitsipsblomningen är Prästalunden som allra vackrast

Midsommarfirandet på Hembygdsgården är en av höjdpunkterna på året

Text: Ann-Marie Carlsson Foton och layout: Pelle Dalberg Tryck: Alekuriren

PRÄSTALUNDSSTIGEN

Hembygdsmuseet är öppet söndagar
13.00-15.00 under juni, juli och augusti
Tel: Eva-Maja Hammad 0768 674510
Hemsida: prastalunden.se

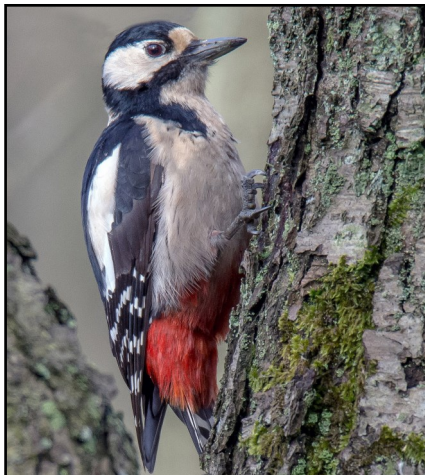
Hassel - hanhängen och honblommor

Den lilla desmeknoppen gömmer sig gärna bland vitsippsbladen

Ormbär

Större hackspett

Välkommen till Starrkärr - Kilanda Hembygdsförenings natur- och kulturstig i Prästalunden. Stigen är ca 2 km och går runt i lunden. Lämplig fotbeklädnad är stövlar eller grova skor, då vandringen mestadels går på stigar.

I Länsstyrelsens lövskogsinventering beskrivs Prästalunden som en av de finaste ekhagarna i Västergötland. Idag är Prästalunden en sluten ekskog. Så har det inte alltid varit. I århundraden har lövskogen varit betad och på många ställen växer stora ekar som vittnar om ett betydligt öppnare landskap. Under järnåldern var höjden vid Starkodders grav trädlös. Det var på sådana platser, med utsikt över nejden, som betydelsefulla personer begravdes under denna period. Plantering av ek har troligen skett under 1700-talet för att få tillgång till byggnadsvirke. I den nordöstra delen av lunden ligger Starrkärr-Kilanda hembygdsmuseum som ett smycke i det vackra landskapet. Alla byggnaderna är flyttade till Prästalunden, de första 1943 och det senaste 2001.

Nu börjar vi vandringen

Natur- och kulturstigen börjar strax bakom sockenmagasinet. I denna del av ekhagen är jorden näringsrik och lundfloran breder ut sig under de stora ekarna och de många hasselbuskarna. Här kan man hitta den späda desmeknopp, ofta vid foten av de stora ekarna. Som släktnamnet *Adoxa* antyder är växten oansenlig och oftast har den redan blommat över vid lövsprickningen i maj. Längre fram på stigen växer ett litet bestånd av ormbär. Efter blomningen utvecklas ett blåsvart bär strax ovanför de fyra motställda bladen. Bäret är giftigt och kan vid stort intag framkalla delirium och medvetlöshet. Växten kallas också "galenbär".

Snart passerar en av ekbjässarna i lunden, som har en omkrets av ca 4 m. Längre fram växer ett stort bestånd av vintergröna, som egentligen är en trädgårdsväxt som rymt och grott i den näringsrika jorden. Som namnet säger har den vintergröna blad och blir ofta marktäckande. Dess blåa blommor slår ut tidigt och blomningstiden är lång.

På höger sida om grusvägen strax före huset står en milsten. Dessa stenar kom till när man skulle organisera skjutsväsendet på mitten av 1600-talet. Denna sten restes 1785 och anger kvartsmil.

Nu svänger stigen till höger in i lunden, men man kan göra en avstickare rakt fram 200 m för att titta på den stora "Bautastenen". Enligt äldre uppgifter har den stora stenen legat i en gårdsgård i närheten och flyttades på 1930-talet till sin nuvarande plats. En bit in i lunden finns ett gravfält från järnåldern med nio runda stensättningar, fem domarringar och en hällkista som kallas Starkodders grav. Starkodder är en gestalt som förekommer i flera fornnordiska sagor. En teori är att Starrkärrs socken har fått sitt namn efter Starkodder. Med lite tur kan ni under vandringen få se och höra några av lundens alla fåglar. Nötväcka, bofink, trädkrypare, trädgårdssångare, svarthätt, större hackspett är några av dessa. Kattugglan häckar i lunden liksom skogsduvan. Kanske kan ni också få se ormvråken och gladan segla över trädtopparna. Efter en stund kommer ni till en hålvägsstump. Hålväg är benämning på en äldre färdväg, som nöts genom vandring, hästars tramp och vattenerosion. Hålvägen här är något otydlig och lever kanske inte upp till namnet, men är troligen en del av kyrkvägen från Älebräcke och Torps byar till Starrkärrs kyrka.

Vintergröna

"Bautastenen"

Nötväcka